

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Gfv.VII.30.162/2020/5.

**A tanács tagjai:** Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

**A felperes:)**

**Az I. rendű alperes:**

**Az I. rendű alperes jogi képviselője:** Bugya Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Bugya József ügyvéd

**A II. rendű alperes:**

**A III. rendű alperes:**

**A per tárgya:** szerződés érvénytelenségének megállapítása

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** felperes

**A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:** Pécsi Ítéltábla  
Pf.VI.20.087/2019/9. számú ítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:** Szegedi Törvényszék 7.P.20.107/2019/16.  
számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a harmadlagosan előterjesztett felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasítja, a jogerős ítéletet - a joghatályos felülvizsgálati kérelemmel támadott részében - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy az 587.400 (ötszáznyolcvanhétezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] 2007. november 9-én a felperes, a II. rendű, és a III. rendű alperesek mint adóstársak az I. rendű alperessel mint hitelezővel lakásvásárlás céljából deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek. A kölcsönszerződés I.1. pontja - egyebek mellett - rögzítette, hogy a finanszírozási igény összege 18.500.000 Ft, a kölcsön összege 136.431 CHF, a törlesztőrészletek száma 240, az első törlesztőrészlet esedékességének napja 2007. december 10., további törlesztőrészletek esedékessége havonta. A szerződés értelmében a törlesztőrészletek várható összege a jelenlegi annuitásos számítású

kamatláb és kondíció alapulvételével 830,34 CHF. Az I.4. pont értelmében a szerződésben nem szabályozott kérdésekben az I. rendű alperes mindenkor üzletszabályzatának, a lakossági hitelekre vonatkozó általános szerződési feltételeinek és a vonatkozó hirdetményének (a továbbiakban: ÁSZF) rendelkezései az irányadók, melyeket a felek elfogadnak.

- [2] Az ÁSZF 10.1. pontja tartalmazta azt a rendelkezést, hogy: „Azon lakossági kölcsönök esetében, amelyek az adós meghatározott mértékű, forintban felmerülő fizetési kötelezettségének teljesítését szolgálják (ideértve: különösen ingatlan vásárlása) az egyedi ügyfélszerződésben megjelölt kölcsönösszeg a feltüntetett finanszírozási igény összegének a szerződéskötés napjára a bank által jegyzett Deviza I. eladási árfolyamon számított deviza ellenértékének 110%-a, azonban a bank által folyósított kölcsön összege nem haladhatja meg az egyedi ügyfélszerződésben finanszírozási igényként megjelölt forintösszegnek a folyósítás napjára fentieknek megfelelően számított deviza ellenértékét.
- [3] Az ÁSZF 10.2. pontja szerint az egyedi ügyfélszerződésben megjelölt várható törlesztőrészletek tényleges összege, valamint forintban meghatározott finanszírozási igény esetén a kölcsön tényleges összege a folyósítás napján érvényes deviza I. vételi árfolyamtól függ. A törlesztőrészletek meghatározása devizában, megfizetése forintban történik. A törlesztőrészlet forintban kifejezett ellenértékét a bank az esedékesség napján érvényes, a bank által jegyzett deviza I. árfolyam alkalmazásával határozza meg.
- [4] A szerződéskötés napján a felperes, a II. rendű és a III. rendű alperesek kockázatfeltáró nyilatkozatot írtak alá, amely - többek között - a következőket tartalmazta: „Tisztában vagyok azzal a ténnyel, hogy a konstrukció ki van téve a devizaárfolyamok piaci mozgásának. Tudomásom van arról, hogy az általam kötött szerződés futamideje alatt a forint/svájci frank árfolyam kedvezőtlen változása esetén a svájci frankban megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet és ezzel az árfolyamváltozásnak ki nem tett forint alapú hitelekhez képest fokozott kockázatot vállalok. Tudomásom van arról is, hogy a jelen kockázatfeltáró nyilatkozat csak figyelemfelkeltő és a konstrukció jellegéből adódóan nem tartalmazhatja az ügyletkötés során jelentkező valamennyi kockázatot és veszélyforrást.”
- [5] 2007. november 23-án az I. rendű alperes 18.500.000 Ft kölcsönt folyósított a felperesnek és a II. rendű, III. rendű alpereseknek. 2011. szeptember 29-én a felperes bejelentette az I. rendű alperesnek, hogy végtörlesztéssel kíván élni, 2012. február 9-én a kölcsönszerződés a felperes végtörlesztésével megszűnt.

#### **A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme**

- [6] A felperes keresetében - többek között - elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a perbeli kölcsönszerződés részlegesen

érvénytelen, mivel az nem devizában, hanem a folyósított 18.500.000 Ft-ra és ennek évi 4,05% kamatára nézve jött létre. Ez alapján kérte kötelezni az I. rendű alperest a felperes által már kifizetett 27.298.270 Ft és a valóságban létrejött szerződési tartalom közötti különbözet, 5.873.708 Ft és járulékai megfizetésére. Másodlagosan, amennyiben a szerződés érvényes, a felperes azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest 2.618.154 Ft és járulékai megfizetésére, tekintettel arra, hogy az I. rendű alperes ténylegesen ilyen összeggel folyósított kevesebb kölcsönt, mint amennyi a szerződés szerint járt volna. Harmadlagosan kérte annak megállapítását, hogy a végtörlesztéskor nem tartozott az I. rendű alperesnek 477.000 Ft-tal.

- [7] A felperes arra hivatkozott, hogy a perbeli kölcsönszerződés a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés a), b), c), d) és e) pontja alapján semmis, mert nem tartalmazza a kölcsönösszeget, a törlesztőrészletek nagyságát, a törlesztőrészletek esedékességét, a szerződéssel kapcsolatos összes költséget és azoknak a feltételeknek a részletes meghatározását, amelyek alapján a hiteldíj megváltoztatható. Álláspontja szerint a szerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdése alapján is érvénytelen, tekintettel arra, hogy a kölcsönszerződés valótlan adatokat tartalmaz, valójában 119.192,73 CHF került folyósításra, így tisztességtelen a tőke és a havi törlesztőrészlet összegének meghatározása is. Az I. rendű alperes nem tájékoztatta megfelelően a felperest az árfolyamkockázatról, az együttműködési kötelezettségének sem tett eleget, nem küldött évente részletes elszámolást.
- [8] Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A II. rendű és a III. rendű alperesek érdemi ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

#### **Az első- és a másodfokú határozat**

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kereset tekintetében kifejtette, a perbeli kölcsönszerződés a felperes által hivatkozott egyetlen okból sem érvénytelen, az az rHpt. 213. § (1) bekezdésében előírt feltételeknek megfelel. Az elsőfokú bíróság szerint a perbeli kölcsönszerződés létrejött, az ahhoz szükséges lényeges kérdésekben a felek megállapodtak: meghatározták a folyósítandó összeget és az induló ügyleti kamatlábat. Lényeges kérdésnek tekintették a deviza alapú elszámolást is, amiben a felek között szintén konszenzus volt.
- [10] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: az rPtk. 205. § (1) és (2) bekezdése alapján - figyelemmel az rPtk. 523. § (1) és (2)

bekezdésére - a perbeli devizaalapú kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek a kölcsön összegében, az ügyleti kamat mértékében, valamint az adósokat terhelő visszafizetési kötelezettségben kellett megállapodniuk. Ez a perbeli esetben minden kétséget kizáróan megtörtént. A másodfokú bíróság megítélése szerint a szerződés eleget tesz az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjának azáltal, hogy rögzítette a kölcsön összegét forintban és svájci frankban egyaránt akként, hogy a kölcsön összege a folyósítás napján 18.500.000 Ft-nak megfelelő CHF összeg, amelyet az I. rendű alperes devizában tartott nyilván, de forintban folyósított. A felperes számára is egyértelmű volt, hogy a finanszírozási igényének megfelelő forint összeget folyósítja neki az I. rendű alperes.

- [11] Az I. rendű alperes megfelelően tájékoztatta a felperest arról, hogy a finanszírozott kölcsönösszeg legfeljebb 136.431 CHF lehet, ez nem jelentette azt, hogy a felperesnek a ténylegesen folyósított 18.500.000 Ft-nak a folyósítás napján érvényes devizavételi árfolyamon kiszámított CHF összege helyett a 136.431 CHF összegnek megfelelő forint összeget kellett volna visszafizetnie. A várható törlesztőrészletek meghatározása 136.779 CHF összeghez igazodott, az ennek figyelembe vételével meghatározott törlesztőrészlettel kellett számolni a felperesnek. A másodfokú bíróság utalt arra, a szerződés tárgyának és törlesztőrészletek összegének a felek által alkalmazott meghatározási módja megfelel a 6/2013. PJE és az 1/2016. PJE határozatban foglaltaknak is.
- [12] A másodfokú bíróság szerint a kölcsönösszegetől, a hiteldíjtól és az adósok által választott futamidőtől függő törlesztőrészlet nem minősül általános szerződési feltételnek, így annak tisztességtelenségének vizsgálata az rPtk. 209. § (1) bekezdéséből következően kizárt.
- [13] A másodfokú bíróság szerint nem volt megállapítható a szerződés érvénytelensége az árfolyamkockázati tájékoztatás hiányossága miatt sem. A szerződéskötés napján aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat, valamint a szerződés vonatkozó rendelkezései kellően alapos és részletes tájékoztatást tartalmaztak. A felperes a per során nem tudta azt bizonyítani, hogy az I. rendű alperes képviselőjében eljáró személytől olyan, az írásbeli tájékoztatással ellentétes, kifejezett és konkrét tájékoztatást kapott, amelyre tekintettel alappal feltételezte, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy annak mértéke korlátozott.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [14] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen - az elsőfokú ítélet megváltoztatásával - az elsődleges kereseti kérelmének helytadó határozat meghozatalát, másodlagosan közbenső ítélet meghozatalát kérte annak megállapításával, hogy a perbeli kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Harmadlagosan a másodlagos kereseti

kérelmének helytadó határozat meghozatalát kérte.

- [15] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPtk. 205. § (1) bekezdésébe és 528. § (1) bekezdésébe ütköző módon állapította meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés létrejött. A kölcsönszerződés leglényegesebb tartalmi eleme a kölcsön összeg meghatározása, a közokiratba foglalt perbeli kölcsönszerződésben nem szerepelt az I. rendű alperes által folyósított kölcsönösszeg, hanem csak a finanszírozási igény és egy „biztonsági tartalékkal ellátott kölcsönösszeg”, amely valójában egy hitelkeret felső határértéke. Ebből viszont megállapítható, hogy a szerződés tárgya a kölcsönszerződésben nem került meghatározásra, ezért az az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis. E körben utalt még arra is, hogy az ÁSZF eltért a közokiratba foglalt szerződéstől, de az rPtk. 205/C. §-a alapján a kölcsönszerződés hivatkozott rendelkezése az irányadó az ÁSZF rendelkezéseivel szemben. Az I. rendű alperes nem tett eleget az rPtk. 205/B. § (2) bekezdésében írtaknak sem, tekintettel arra, hogy nem hívta fel a figyelmét a szerződéskötési gyakorlattól történő eltérésre. A felperes szerint a kölcsönösszegnek a szerződés szerinti meghatározása az rPtk. 209. § (5) bekezdése alapján tisztességtelennek is minősül, ami - figyelemmel az Európai Unió Bírósága C-126/17. számú ügyben hozott határozatában írtakra is - a teljes szerződés érvénytelenségét eredményezi.
- [16] A felperes szerint a szerződésnek a törlesztőrészlet meghatározására vonatkozó rendelkezései is tisztességtelenek, e körben a jogerős ítélet az rPtk. 209. § (1) bekezdésébe ütközik és nem tesz eleget az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltaknak. A felperes a kockázatfeltáró nyilatkozat körében arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes vonatkozó tájékoztatása csak figyelemfelkeltő volt, az nem volt teljeskörű, világos, érthető és konkrét, ezért nem tett eleget az rPtk. 209. § (5) bekezdésében és a 2/2014. PJE határozatban megfogalmazott követelményeknek. A felperes a szerződéskötés körében arra hivatkozott, hogy a bíróság a szükséges bizonyítást e körben nem folytatta le.
- [17] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [18] A Kúria rögzíti, hogy a másodlagos kereseti kérelem (harmadlagos felülvizsgálati kérelem) érdemi vizsgálatát kizárta, hogy a kért marasztalási összeg 3 millió Ft alatt maradt (2.618.154 Ft), ezért az e körben előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria az rPp. 271. § (2) bekezdésre hivatkozással a 273. § (2) bekezdés a) pontja alapján hivatalból elutasította. Ha ugyanis egymástól elkülönülő jogszabálysértésekre hivatkozik a fél, kérelmenként kell vizsgálni, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatának a feltételei fennállnak-e.
- [19] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952.

évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.

- [20] A Kúria utal arra, hogy az rPp. 272. § (2) bekezdése alapján - figyelemmel a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjában kifejtettekre - a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [21] A felperes felülvizsgálati kérelmében vitatta a jogerős ítéletnek azt a megállapítását, hogy a peres felek egybehangzóan megállapodtak a kölcsön összegében és ezáltal a szerződés létrejött. A Kúria utal arra, hogy a kölcsönfolyósítását követően (BH2018.230), végtörlesztéssel megszűnt szerződés kapcsán olyan következtetésre jutni, hogy a szerződés nem jött létre, nem lehet.
- [22] A felperes szerint a kölcsönösszeg nem megfelelő, ellentmondásos feltüntetése a szerződésben az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján a szerződés érvénytelenségét eredményezi. A Kúria egyetért az eljárt bíróságok vonatkozó egybehangzó döntésével, amely szerint a szerződés részét képezte az ÁSZF is. A felperes által hivatkozott érvénytelenségi okok megítélésére nincs kihatással az a tény, hogy az ÁSZF nem került közjegyzői okiratba foglalásra, ilyen kötelezettséget egyetlen jogszabály sem ír elő, ideértve az uniós szabályokat is. A szerződés és az ÁSZF rendelkezése ellenmondás nélkül egészítik ki egymást, együttes értelmezésük alapján megállapítható, hogy az I. rendű alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy 18.500.000 Ft-ot folyósít az adósoknak, akik ezen összegnek a folyósítás napján esedékes deviza eladási árfolyamon átszámított CHF összegét mint tőkét kell az I. rendű alperesnek - a szerződés szerinti kamatokkal és költségekkel növelt mértékben - visszafizetniük.
- [23] A kölcsönszerződésben CHF-ben feltüntetett kölcsönösszeg az ÁSZF 10. pontjában rögzítettek szerint került meghatározásra, figyelemmel épp a devizaalapú kölcsönszerződések tipikus konstrukciójára, miszerint a kölcsönszerződés megkötését követően került sor a kölcsön folyósítására és ez alatt az árfolyam változhatott.
- [24] A kölcsönösszegnek ez a meghatározása megfelel az 1/2016. PJE határozatban írtaknak is, ezért a szerződés érvénytelensége az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem állapítható meg.
- [25] A Kúria utal arra, a szerződéskötés időpontjában a devizaalapú kölcsönszerződés már a pénzügyi szolgáltatók széles körben népszerűsített, ismert terméke volt, a kölcsönösszeg ezen meghatározása vonatkozásában ezért nem merülhetett fel az rPtk. 205/B. § (2) bekezdésének kötelező alkalmazása.
- [26] A másodfokú bíróság a kölcsönösszeg, valamint a törlesztőrészlet szerződés szerinti szabályozása tisztességtelenségének vizsgálatát

az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján kizártnak találta, ezért azt érdemben nem vizsgálta. Arra a felperes helyesen hivatkozott, hogy a törlesztő részlet meghatározásának tisztességtelensége vizsgálat tárgyát képezheti, az egyedileg megtárgyalt szerződési feltételnek nem tekinthető. Ugyanakkor a felperes e körben nem azt állította, hogy annak kiszámítása nem volt világos és egyértelmű az ÁSZF-ben írtak alapján, hanem arra hivatkozott, hogy a kölcsönösszeg pontos meghatározottsága hiányában a szerződés megkötésekor azt nem tudta kiszámolni. Nyilvánvaló, hogy a korábban hivatkozott konstrukcióra tekintettel a szerződéskötés időpontjában nem lehetett pontosan (csak hozzávetőlegesen) kiszámolni a törlesztő részlet összegét, hiszen azt befolyásolta a folyósítás időpontjában irányadó árfolyam és az a futamidő alatt is változhatott, többek között az árfolyamváltozásra tekintettel.

- [27] A törlesztőrészletek a Kúria megítélése szerint is eleget tesznek az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában írtaknak, figyelemmel az 1/2016. PJE határozat vonatkozó iránymutatásainak is. A felperes által e körben hivatkozott két kúriai ítélet (Pfv.I.21.156/2015/5., Pfv.I.20.728/2013/6. számú ítéletek) más pénzügyi szolgáltató, más szerződéses rendelkezéseit vizsgálta, amelyek a jelen perbeli szerződésre - annak eltérősége miatt - nem alkalmazhatók. Ezek az ítéletek - többek között - az 1/2016. PJE-ben írtakkal összhangban általánosságban utalnak arra, hogy amennyiben nem állapítható meg a kölcsönszerződésből a folyósítandó kölcsönösszeg nagysága, valamint a törlesztőrészletek összege, akkor azok a szerződések nem jöttek létre. A perbeli esetben azonban mind a kölcsönösszeg, mind a törlesztőrészletek megállapíthatók, illetve kiszámíthatók voltak a fent kifejtettek alapján.
- [28] A kockázatfeltáró nyilatkozat a Kúria megítélése szerint eleget tesz a 2/2014. PJE határozatban megfogalmazott követelményeknek: abból a felperesnek fel kellett ismernie, hogy az árfolyamkockázatot ő viseli, annak mértéke pedig akár jelentős is lehet. A felperes e körben hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a szerződéskötés körülményeinek feltárása körében a bizonyítással kapcsolatos kötelezettségének nem tett eleget, illetve az eljáró bíróságok a vonatkozó bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelték. Hangsúlyozta, az árfolyamkockázatról történt tájékoztatást követően röviddel került sor a szerződés közjegyzői okiratba foglalására, ami nem tette lehetővé a kockázatok megfontolt mérlegelését. Ezen előadások, érvek érdemi vizsgálatát önmagában az zárta ki, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében eljárási szabálysértésre egyáltalán nem hivatkozott, például az rPp. 163. §-át, 206. §-át mint megsértett jogszabályhelyet nem jelölte meg.
- [29] A Kúria mindezek alapján nem találta megállapíthatónak a felperes joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelmében hivatkozott jogszabálysértéseket, ezért a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

## **Záró rész**

- [30] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperes – figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire, az I. rendű alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [31] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2020. október 27.

. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró